

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENAT

Lege privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale

Având în vedere că prin Decizia nr. 601/2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. instanța română de contencios constituțional a constatat neconformitatea dispozițiilor art. 164 alin. (1) din Codul civil care stabileau că persoana care nu are discernământul necesar pentru a se îngriji de interesele sale, din cauza alienației ori debilității mintale, urma a fi pusă sub interdicție judecătorească, cu prevederile constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3), art. 16 alin. (1) și art. 50, astfel cum se interpretează potrivit art. 20 alin. (1), și prin prisma art. 12 din Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități,

întrucât potrivit prevederilor art. 147 alin. (1) din Constituția României, republicată, de la data publicării deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale au fost suspendate de drept, încetându-și efectele juridice la 45 de zile de la publicare,

în considerarea obligației legiuitorului de a pune de acord dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale cu Decizia Curții Constituționale nr. 601/2020 și cu prevederile din Constituția României, republicată, printr-o intervenție legislativă de amploare în materia măsurilor de ocrotire de drept civil de care pot beneficia persoanele fizice cu dizabilități intelectuale și psihosociale, care presupune crearea, în legislația de drept comun, dar și specială, a unor instrumente juridice de sprijin și ocrotire adecvate pentru aceste categorii de persoane, care să asigure respectarea demnității, a drepturilor și libertăților dar și a voinței, nevoilor și preferințelor acestora, precum și salvagardarea autonomiei lor,

având în atenție necesitatea unei schimbări de paradigmă în materie, în vederea alinierii legislației naționale la exigențele impuse de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ținându-se combaterea excluziunii sociale și a discriminării, încurajarea participării active, în condiții de egalitate, a acestor categorii de persoane la viața civilă, precum și (re)integrarea lor în plan socio-economic, cu efecte benefice inclusiv asupra stării de sănătate a acestora,

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Capitolul I Asistența pentru încheierea actelor juridice

Art. 1 - (1) Majorul care, din cauza unei dizabilități intelectuale sau psihosociale, are nevoie de sprijin pentru a se îngriji de persoana sa, a-și administra patrimoniul și, în general, pentru a-și exercita drepturile și libertățile civile, poate solicita notarului public numirea unui asistent, în condițiile Legii nr. 36/1995 a notarilor publici și a activității notariale.

(2) Asistentul este autorizat să acționeze ca intermediar între majorul care beneficiază de asistență și terțele persoane, fiind prezumat că acționează cu consimțământul majorului.

(3) Asistentul poate transmite și primi informații în numele majorului și poate comunica deciziile luate de acesta.

Art. 2 - (1) Asistentul trebuie să acționeze cu prudență, diligență, onestitate și loialitate în vederea realizării optime a intereselor majorului.

(2) În îndeplinirea sarcinii sale, asistentul trebuie să acționeze în raporturile cu terții conform preferințelor și dorințelor exprimate de majorul căruia îi acordă sprijin.

(3) Asistentul trebuie să respecte viața intimă, privată și demnitatea majorului. În acest scop, asistentul nu poate primi, utiliza sau comunica informații cu privire la major decât cu consimțământul acestuia și numai în măsura în care este necesar pentru îndeplinirea sarcinii sale.

Art. 3 - (1) Numirea asistentului nu aduce atingere capacității de exercițiu a majorului.

(2) Asistentul nu încheie în numele majorului acte juridice și nici nu încuviințează actele pe care acesta le încheie singur.

Art. 4 - (1) Poate avea calitatea de asistent o persoană care, potrivit legii, poate fi numită tutore, dispozițiile art. 113 din Codul civil fiind aplicabile.

(2) Asistența este o sarcină gratuită.

(3) Majorul este obligat să restituie asistentului cheltuielile rezonabile avansate de acesta din urmă în îndeplinirea sarcinii sale, împreună cu dobânzile legale aferente, calculate de la data efectuării cheltuielilor.

Art. 5 - (1) Asistentul este dator să prezinte un raport anual sau, după caz, la expirarea duratei pentru care a fost numit cu privire la îndeplinirea sarcinii sale către autoritatea tutelară.

(2) Autoritatea tutelară veghează la îndeplinirea corespunzătoare de către asistent a sarcinii sale.

(3) Orice persoană poate face plângere la instanța de tutelă în a cărei circumscripție teritorială își are domiciliul sau reședința majorul care beneficiază de asistență cu privire la actele sau faptele asistentului păgubitoare pentru major.

(4) Plângerea se soluționează de urgență, prin încheiere executorie, de către instanța de tutelă, cu citarea părților și cu ascultarea majorului care beneficiază de asistență.

(5) Încheierea prevăzută la alin. (4) se comunică notarului public și autorității tutelare.

Art. 6 - (1) Asistența încetează prin oricare dintre următoarele moduri:

a) la expirarea termenului pentru care a fost dispusă;

b) prin cererea formulată de majorul care beneficiază de măsură, adresată notarului public;

c) prin luarea cu privire la major sau la asistent a unei măsuri de ocrotire prevăzute de Codul civil;

d) ca urmare a admiterii plângerii prevăzute la art. 5 alin. (3);

e) prin moartea majorului sau a asistentului ori prin renunțarea asistentului.

(2) Despre încetarea asistenței se face mențiune în registrul special prevăzut de lege, cu excepția înlocuirii asistentului, când înscrierea noului asistent în registru este suficientă.

Capitolul II Modificarea și completarea Codului civil și a Codului de procedură civilă

Art. 7 Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 15 iulie 2011, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 41 va avea următorul cuprins:

„Art. 41. Capacitatea de exercițiu restrânsă

(1) Minorul care a împlinit vârsta de 14 ani și persoana pusă sub consiliere judiciară au capacitatea de exercițiu restrânsă.

(2) Actele juridice ale celui cu capacitate de exercițiu restrânsă se încheie de către acesta, cu încuviințarea părinților sau, după caz, a tutorelui, iar în cazurile prevăzute de lege, și cu avizul consiliului de familie, dacă există, și autorizarea instanței de tutelă. Încuviințarea, avizul sau autorizarea poate fi dată, cel mai târziu, în momentul încheierii actului.

(3) Cu toate acestea, cel cu capacitate de exercițiu restrânsă poate face singur acte de conservare, acte de administrare care nu îl prejudiciază, acte de acceptare a unei moșteniri sau de acceptare a unor liberalități fără sarcini, precum și acte de dispoziție de mică valoare, cu caracter curent și care se execută la data încheierii lor. Dispozițiile art. 168 alin. (4) rămân aplicabile.”

2. La articolul 42, denumirea marginală a articolului va avea următorul cuprins:

„Regimul unor acte ale persoanei cu capacitate de exercițiu restrânsă.”

3. La articolul 42, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Dispozițiile prezentului articol sunt aplicabile și majorului pus sub consiliere judiciară, în măsura în care instanța de tutelă nu dispune altfel.”

4. La articolul 43, litera b) a alineatului (1) și alineatele (2) - (4), vor avea următorul cuprins:

„b) cel care beneficiază de măsura tutelei speciale.

(2) Pentru cei care nu au capacitate de exercițiu, actele juridice se încheie, în numele acestora, de reprezentanții lor legali, în condițiile prevăzute de lege.

(3) Cu toate acestea, persoana lipsită de capacitatea de exercițiu poate încheia singură actele anume prevăzute de lege, actele de conservare, precum și actele de dispoziție de mică valoare, cu caracter curent și care se execută la momentul încheierii lor. Dispozițiile art. 168 alin. (4) rămân aplicabile.

(4) Actele pe care cel lipsit de capacitate de exercițiu le poate încheia singur pot fi făcute și de reprezentantul său legal, afară de cazul în care legea ar dispune altfel sau natura actului nu i-ar permite acest lucru.”

5. Articolul 44 va avea următorul cuprins:

„Art. 44. Sancțiuni

(1) Actele făcute de persoana lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, altele decât cele prevăzute la art. 41 alin. (3) și la art. 43 alin. (3), precum și actele făcute

de tutore fără avizul consiliului de familie sau autorizarea instanței de tutelă, atunci când acestea sunt cerute de lege, sunt anulabile, chiar fără dovedirea unui prejudiciu.

(2) Cel lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă poate invoca și singur, în apărare, anulabilitatea actului pentru încălcarea dispozițiilor legale în materie de capacitate de exercițiu.”.

6. Articolul 46 va avea următorul cuprins:

„Art. 46. Regimul anulabilității

(1) Acțiunea în anulare poate fi exercitată de reprezentantul legal, de minorul care a împlinit vârsta de 14 ani, de cel pus sub consiliere judiciară, precum și de ocrotitorul legal sau de consiliul de familie, după caz.

(2) Atunci când actul s-a încheiat fără autorizarea instanței de tutelă, necesară potrivit legii, aceasta va sesiza procurorul în vederea exercitării acțiunii în anulare.

(3) Persoana capabilă de a contracta nu poate opune anulabilitatea contractului și nici exercita acțiunea în anulare, însă poate cere menținerea contractului și reducerea sau majorarea propriei prestații, după caz.”.

7. Articolul 48 va avea următorul cuprins:

„Art. 48. Confirmarea actului anulabil

Minorul devenit major sau cel cu privire la care a încetat măsura consilierii judiciare ori a tutelei speciale poate confirma actul făcut singur în timpul minorității sau în perioada în care se afla sub ocrotire, atunci când el trebuia să fie reprezentat sau asistat. După descărcarea tutorelui, el poate, de asemenea, să confirme actul făcut de tutorele său fără respectarea tuturor formalităților cerute pentru încheierea lui valabilă. În timpul minorității sau al perioadei în care majorul beneficiază de măsura consilierii judiciare, confirmarea actului anulabil se poate face numai în condițiile art. 1.263 și 1.264.”.

8. La articolul 80, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Orice persoană poate determina felul propriilor funeralii și poate dispune cu privire la corpul său după moarte. În cazul minorilor lipsiți de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă este necesar și consimțământul scris al părinților sau, după caz, al tutorelui.”.

9. La articolul 92, denumirea marginală a articolului și alineatul (4) vor avea următorul cuprins:

„Domiciliul minorului și al celui care beneficiază de măsura tutelei speciale

(4) Domiciliul minorului, în cazul în care numai unul dintre părinții săi îl reprezintă ori în cazul în care se află sub tutelă, precum și domiciliul persoanei aflate sub tutelă specială este la reprezentantul legal, afară de cazul în care instanța de tutelă dispune altfel pentru cel aflat sub tutelă specială.”.

10. La articolul 104, după alineatul (2) se introduc trei noi alineate, alineatele (3) - (5), cu următorul cuprins:

„(3) Măsurile de ocrotire a majorului și deciziile cu privire la persoana sa asigură respectarea demnității, a drepturilor și libertăților acestuia, a voinței, nevoilor și preferințelor lui, precum și salvagardarea autonomiei sale. Incapacitatea rezultată este stabilită numai în favoarea sa.

(4) Măsurile de ocrotire a majorului sunt dispuse pentru cel mai scurt termen posibil, numai în caz de necesitate și sunt proporționale și individualizate în funcție de gradul de alterare a facultăților mintale, precum și de necesitățile persoanei ocrotite și circumstanțele în care aceasta se găsește.

(5) Măsurile de ocrotire a majorului sunt dispuse numai în cazul în care instanța apreciază că nu este suficientă pentru apărarea intereselor persoanei ocrotite instituirea măsurii asistenței pentru încheierea actelor juridice, a unei alte măsuri prevăzute de lege, aplicarea regulilor de drept comun edictate pentru ocrotirea unui interes general sau particular, a celor în materia reprezentării sau asistării, a celor referitoare la drepturile și obligațiile soților sau încuviințarea unui mandat de ocrotire încheiat de persoana în cauză.”.

11. La articolul 106, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Ocrotirea majorului are loc prin instituirea măsurii consilierii judiciare sau a tutelei speciale, ori a curatelei sau a unei alte măsuri prevăzute de lege.”.

12. Articolul 110 va avea următorul cuprins:

„Art. 110. Cazurile de instituire

Tutela minorului se instituie atunci când ambii părinți sunt, după caz, decedați, necunoscuți, decăzuți din exercițiul drepturilor părintești sau li s-a aplicat pedeapsa penală a interzicerii drepturilor părintești, beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială, dispăruți ori declarați judecătorește morți, precum și în cazul în care, la încetarea adopției, instanța hotărăște că este în interesul minorului instituirea unei tutele.”.

13. La articolul 111, litera d) va avea următorul cuprins:

„d) procurorul, organele administrației publice locale, instituțiile de ocrotire, precum și orice altă persoană.”.

14. La articolul 113, litera a) a alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„a) minorul, persoana cu privire la care a fost instituită tutela specială ori consilierea judiciară sau cel pus sub curatelă;”.

15. Articolul 114 va avea următorul cuprins:

„Art. 114. Desemnarea tutorelui de către părinte

(1) Părintele poate desemna, prin act unilateral sau prin convenție, încheiate în formă autentică, ori, după caz, prin testament, persoana care urmează a fi numită tutore al copiilor săi.

(2) Desemnarea făcută de părintele care în momentul morții era decăzut din drepturile părintești este lipsită de efecte.

(3) Desemnarea făcută în condițiile alin. (1) poate fi revocată oricând de către părinte, chiar și printr-un înscris sub semnătură privată.

(4) Înscrisul prin care se revocă persoana desemnată pentru a fi numită tutore se va înscrie în registrul prevăzut la art. 1.046 sau la art. 2.033, după caz.

(5) Notarul public sau instanța de tutelă, după caz, are obligația să verifice la registrele prevăzute la alin. (4) dacă persoana desemnată pentru a fi tutore nu a fost revocată.

(6) Părintele cu capacitate de exercițiu deplină, care exercită autoritatea părintească asupra copilului său minor sau care este tutorele copilului său major cu privire la care a fost instituită tutela specială poate să încheie un contract de mandat de ocrotire cu privire la îngrijirea acestuia, pentru situația în care mandantul decedează sau nu-și mai poate îndeplini sarcina tutelei.”.

16. La articolul 118, se introduce un nou alineat, alineatul (2), cu următorul cuprins:

„(2) În cazul în care niciuna dintre persoanele prevăzute la alin. (1) nu își poate asuma tutela, instanța de tutelă numește un reprezentant personal care a dobândit această calitate în condițiile legii speciale.”.

17. La articolul 119, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Numirea tutorelui se face, cu acordul acestuia, de către instanța de tutelă în camera de consiliu, prin încheiere definitivă. Atunci când desemnarea tutorelui s-a făcut prin convenție, cel desemnat tutore nu poate refuza numirea decât pentru motivele prevăzute la art. 120 alin. (2).”.

18. La articolul 146, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Minorul nu poate să facă donații sau testamente, altele decât darurile obișnuite potrivit stării lui materiale sau dispozițiile testamentare cu privire la bunuri de mică valoare, și nici să garanteze obligațiile altuia.”.

19. Capitolul III al titlului III al Cărtii I - Ocrotirea interzisului judecătoresc va avea următoarea denumire:

„Capitolul III. Ocrotirea majorului prin consiliere judiciară și tutelă specială”

20. Articolul 164 va avea următorul cuprins:

„Art. 164. Condiții

(1) Majorul care nu se poate îngriji singur de interesele sale din cauza unei deteriorări temporare sau permanente, parțiale sau totale, stabilită în urma unei evaluări medicale și psihosociale, a facultăților mintale, și care are nevoie de sprijin în formarea sau exprimarea voinței sale, poate beneficia de consiliere judiciară sau tutelă specială, dacă luarea acestei măsuri este necesară pentru exercitarea capacității sale civile, în condiții de egalitate cu celelalte persoane.

(2) O persoană poate beneficia de consiliere judiciară dacă deteriorarea facultăților sale mintale este parțială și este necesar să fie asistată sau consiliată în mod continuu în exercitarea drepturilor și libertăților ei.

(3) Instituirea consilierii judiciare se poate face numai dacă nu poate fi asigurată o protecție adecvată a persoanei ocrotite prin instituirea curatei în condițiile art. 178-186.

(4) O persoană poate beneficia de tutelă specială dacă deteriorarea facultăților sale mintale este totală și este necesar să fie reprezentată în mod continuu în exercitarea drepturilor și libertăților ei.

(5) Instituirea tutelei speciale se poate face numai dacă nu poate fi asigurată o protecție adecvată a persoanei ocrotite prin instituirea curatei sau a consilierii judiciare.

(6) Pot beneficia de tutelă specială și minorii cu capacitate de exercițiu restrânsă. Cu toate acestea, atunci când instanța de tutelă apreciază că ocrotirea persoanei se poate realiza prin instituirea curatei sau prin punerea sa sub consiliere judiciară, această măsură se poate dispune cu un an înainte de data împlinirii vârstei de 18 ani și începe să producă efecte de la această dată.”.

21. Articolul 165 va avea următorul cuprins:

„Art. 165. Persoanele care pot cere punerea sub ocrotire

Instituirea consilierii judiciare sau a tutelei speciale poate fi cerută de cel care necesită ocrotire, de soțul sau de rudele acestuia, de persoana care locuiește cu el, precum și de celelalte persoane prevăzute la art. 111, care este aplicabil în mod corespunzător.”.

22. Articolul 166 va avea următorul cuprins:

„Art. 166. Desemnarea tutorelui. Mandatul de ocrotire

(1) Orice persoană care are capacitatea deplină de exercițiu poate desemna prin act unilateral sau convenție, încheiate în formă autentică, persoana care urmează a fi numită tutore pentru a se îngriji de persoana și bunurile sale în cazul în care ar fi pusă sub consiliere judiciară sau tutelă specială. Dispozițiile art. 114 alin. (3)-(5) se aplică în mod corespunzător.

(2) Orice persoană care are capacitatea deplină de exercițiu poate să încheie un mandat de ocrotire pentru situația în care nu ar mai putea să se îngrijească de persoana sa ori să-și administreze bunurile.”.

23. Articolul 167 va avea următorul cuprins:

„Art. 167. Numirea unui curator special

În caz de nevoie și până la soluționarea cererii instanța de tutelă poate numi un curator special pentru îngrijirea și reprezentarea celui a cărui ocrotire a fost cerută, precum și pentru administrarea bunurilor acestuia.”.

24. Articolul 168 va avea următorul cuprins:

„Art. 168. Procedura. Durata măsurii.

(1) Soluționarea cererii de instituire a unei măsuri de ocrotire se face potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă.

(2) Instituirea consilierii judiciare este dispusă pentru o perioadă care nu poate depăși 3 ani.

(3) Instituirea tutelei speciale este dispusă pentru o perioadă care nu poate depăși 5 ani. Cu toate acestea, în cazul în care deteriorarea facultăților mintale ale persoanei ocrotite este permanentă și totală, instanța poate dispune prelungirea măsurii tutelei speciale pentru o durată mai mare, care nu poate să depășească 10 ani.

(4) Prin hotărârea prin care a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială instanța de tutelă poate stabili, în funcție de gradul de autonomie al persoanei ocrotite și de nevoile sale specifice, categoriile de acte pentru care este necesară încuviințarea actelor sale sau, după caz, reprezentarea ei. Instanța poate dispune ca măsura de ocrotire să privească chiar și numai o categorie de acte. De asemenea, instanța poate dispune ca măsura de ocrotire să se refere numai la persoana celui ocrotit sau numai la bunurile sale.

(5) În cazul în care instanța de tutelă procedează potrivit alin. (4), dispunerea măsurii de ocrotire nu aduce nicio atingere capacității celui ocrotit de a încheia actele pentru care instanța nu a stabilit că este necesară încuviințarea ocrotitorului sau, după caz, reprezentarea sa.

(6) Ocrotitorul sau reprezentantul persoanei ocrotite este dator să sesizeze instanța de tutelă ori de câte ori constată că există date și circumstanțe care justifică reevaluarea măsurii, precum și cu cel puțin 6 luni înainte de expirarea duratei pentru care aceasta a fost dispusă, în vederea reevaluării ei. Instanța poate dispune, urmând aceeași procedură, prelungirea, înlocuirea sau ridicarea măsurii.”.

25. Articolul 169 va avea următorul cuprins:

„Art. 169. Opozabilitatea față de terți

(1) Măsura de ocrotire își produce efectele de la data când hotărârea judecătorească a rămas definitivă.

(2) Cu toate acestea, lipsa de capacitate a celui ocrotit nu poate fi opusă unei terțe persoane decât de la data îndeplinirii formalităților de publicitate prevăzute de Codul de procedură civilă, afară numai dacă cel de-al treilea a cunoscut instituirea măsurii de ocrotire pe altă cale.”.

26. Articolul 170 va avea următorul cuprins:

„Art. 170. Numirea tutorelui

(1) Prin hotărârea prin care a fost luată măsura de ocrotire, instanța de tutelă numește persoana care va exercita funcția de tutore de la data rămânerii definitive a hotărârii. Dispozițiile art. 114-117 și art. 119-120 se aplică în mod corespunzător.

(2) În lipsa unui tutore desemnat, instanța de tutelă numește cu prioritate în această calitate, dacă nu se opun motive întemeiate, soțul, părintele, o rudă sau un afin, un prieten sau o persoană care locuiește cu cel ocrotit și are legături strânse și stabile cu acesta, în stare să îndeplinească această sarcină, ținând seama, după caz, de legăturile de afecțiune, de relațiile personale, de condițiile materiale, de garanțiile morale pe care le prezintă cel chemat să fie numit tutore, precum și de apropierea domiciliilor sau reședințelor.

(3) În cazul în care niciuna dintre persoanele prevăzute la alin. (2) nu își poate asuma tutela, instanța de tutelă numește un reprezentant personal care a dobândit această calitate în condițiile legii speciale.

(4) La numirea tutorelui, instanța ia în considerare preferințele exprimate de cel ocrotit, relațiile sale obișnuite, interesul manifestat cu privire la persoana sa, dar și eventualele recomandări formulate de persoanele apropiate acestuia.”.

27. Articolul 171 va avea următorul cuprins:

„Art. 171. Aplicarea regulilor de la tutelă

(1) Regulile privitoare la tutela minorului care a împlinit vârsta de 14 ani se aplică și în cazul celui care beneficiază de consiliere judiciară, dacă prin lege nu se prevede altfel.

(2) Regulile privitoare la tutela minorului care nu a împlinit vârsta de 14 ani se aplică și în cazul celui care beneficiază de tutelă specială, în măsura în care legea nu dispune altfel.

(3) Dispozițiile art. 168 alin. (4) rămân aplicabile.”.

28. Articolul 172 va avea următorul cuprins:

„Art. 172. Actele încheiate de cel cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială

(1) Actele juridice încheiate de persoana care beneficiază de măsura consilierii judiciare sau a tutelei speciale, altele decât cele prevăzute la art. 41 alin. (3) și la art. 43 alin. (3), precum și cele autorizate de instanța de tutelă, sunt anulabile sau obligațiile care decurg din acestea pot fi reduse, chiar fără dovedirea unui prejudiciu și chiar dacă la data încheierii lor aceasta ar fi avut discernământ.

(2) Actele juridice încheiate înaintea instituirii consilierii judiciare sau tutelei speciale pot fi anulate sau obligațiile care decurg din acestea pot fi reduse numai dacă la data când au fost încheiate lipsa discernământului era notorie sau cunoscută de cealaltă parte.

(3) Dispozițiile testamentare făcute de persoana ocrotită după instituirea consilierii judiciare sunt valabile, dacă sunt autorizate sau confirmate de către instanța de tutelă, ținând seama de natura acestora și circumstanțele în care au fost făcute.”.

29. Articolul 173 va avea următorul cuprins:

„Art. 173. Înlocuirea tutorelui

(1) Tutorele persoanei ocrotite este în drept să ceară înlocuirea sa după 3 ani de la numire.

(2) Pentru motive temeinice, tutorele poate cere înlocuirea sa și înaintea împlinirii termenului de 3 ani.”.

30. Articolul 174 va avea următorul cuprins:

„Art. 174. Obligațiile tutorelui

(1) Tutorele este dator să îngrijească de cel ocrotit, spre a-i grăbi vindecarea, a-i restaura autonomia, a-i îmbunătăți condițiile de viață și a-i asigura bunăstarea morală și materială, luând în considerare starea lui, abilitățile sale, gradul de incapacitate al acestuia, dar și celelalte circumstanțe în care se găsește. În acest scop, se vor putea întrebuința veniturile și, la nevoie, toate bunurile persoanei ocrotite. Cu toate acestea, amintirile de familie, obiectele personale, precum și bunurile indispensabile persoanei ocrotite sau destinate îngrijirii sale sunt păstrate la dispoziția acesteia, prin grija reprezentantului sau ocrotitorului legal și, dacă este cazul, a instituției în care este îngrijit.

(2) În îndeplinirea sarcinii sale, tutorele este dator:

a) să ia în considerare, cu prioritate, voința, preferințele și nevoile persoanei ocrotite, să-i acorde sprijinul necesar în formarea și exprimarea voinței sale și s-o încurajeze să-și exercite drepturile și să-și îndeplinească singură obligațiile;

b) să coopereze cu persoana ocrotită și să îi respecte viața intimă, privată și demnitatea;

c) să asigure și să permită, atunci când este posibil, informarea și lămurirea persoanei ocrotite, în modalități adaptate stării acesteia, despre toate actele și faptele care ar putea să o afecteze, despre utilitatea și gradul lor de urgență, precum și despre consecințele unui refuz din partea persoanei ocrotite de a le încheia;

d) să ia toate măsurile necesare pentru protejarea și realizarea drepturilor persoanei ocrotite;

e) să coopereze cu persoanele fizice și persoanele juridice cu îndatoriri în îngrijirea persoanei ocrotite;

e) să mențină, în măsura posibilului, o relație personală cu persoana ocrotită;

f) în cazurile prevăzute de lege, să întreprindă demersurile necesare pentru întocmirea rapoartelor de evaluare medicală și psihologică a persoanei ocrotite și sesizarea instanței de tutelă.

(3) Instanța de tutelă, după ascultarea persoanei ocrotite, luând avizul consiliului de familie și consultând rapoartele de evaluare medicală, psihologică și de anchetă socială, va hotărî dacă cel ocrotit va fi îngrijit la locuința lui, într-un serviciu social sau într-o altă instituție, în condițiile legii. Schimbarea locului îngrijirii celui ocrotit se face cu autorizarea instanței de tutelă, la cererea celui ocrotit, a ocrotitorului său, a serviciului social ori a instituției în care este îngrijit sau a altei persoane abilitate potrivit legii.

(4) Atunci când îngrijirea celui ocrotit nu se face la locuința sa, aceasta și mobilierul sunt păstrate la dispoziția sa. Puterea de administrare cu privire la aceste bunuri permite numai încheierea unor contracte de închiriere, care încetează de plin drept, prin derogare de la alte dispoziții legale, la întoarcerea persoanei ocrotite în locuința sa.

(5) În cazul în care devine necesar și este în interesul persoanei ocrotite să se dispună de mobilier sau drepturile cu privire la locuința sa, actul este supus autorizării de către instanța de tutelă.

(6) Când cel ocrotit este căsătorit, va fi ascultat și soțul acestuia.

(7) Tutorele nu are dreptul să împiedice corespondența, relațiile sociale sau alegerea profesiei persoanei ocrotite. Neînțelegerile se soluționează de către instanța de tutelă, cu ascultarea persoanei ocrotite.”

31. Articolul 175 va avea următorul cuprins:

„Art. 175. Liberalitățile primite de descendenții persoanei puse sub tutelă specială

Din bunurile celui pus sub tutelă specială, descendenții acestuia pot fi gratificați de către tutore, cu avizul consiliului de familie și cu autorizarea instanței de tutelă, fără însă să se poată da scutire de raport.”.

32. Articolul 176 va avea următorul cuprins:

„Art. 176. Minorul pus sub tutelă specială

(1) Minorul care, la data instituirii tutelei speciale, se afla sub ocrotirea părinților rămâne sub această ocrotire până la data când devine major, fără a i se numi un tutore. Dispozițiile art. 174 sunt aplicabile și situației prevăzute în prezentul alineat.

(2) Dacă la data când minorul devine major acesta se află încă sub tutelă specială, instanța de tutelă numește un tutore. În acest caz, va fi numit tutore, cu prioritate, părintele sau, după caz, părinții acestuia împreună.

(3) În cazul în care, la data instituirii tutelei speciale minorul se afla sub tutelă, instanța de tutelă va hotărî dacă fostul tutore al minorului păstrează sarcina tutelei sau dacă trebuie numit un nou tutore.

(4) Dispozițiile alin. (3) se aplică în mod corespunzător și în cazul în care instanța de tutelă dispune punerea persoanei sub consiliere judiciară sau instituirea curatelei începând cu împlinirea vârstei de 18 ani.”.

33. Articolul 177 va avea următorul cuprins:

„Art. 177. Încetarea măsurii

(1) Măsura de ocrotire încetează prin moartea celui ocrotit, la expirarea duratei pentru care a fost instituită, în cazul înlocuirii acesteia, precum și la ridicarea ei.

(2) Dacă au încetat ori s-au modificat cauzele care au provocat luarea măsurii, instanța de tutelă va pronunța ridicarea sau, după caz, înlocuirea acesteia.

(3) Cererea se poate introduce oricând de cel ocrotit, de soțul sau de rudele acestuia, de persoana care locuiește cu el, de tutore, precum și de persoanele sau instituțiile prevăzute la art. 111.

(4) Prevederile art. 168 alin. (6) rămân aplicabile.

(5) Hotărârea prin care se pronunță prelungirea, înlocuirea sau ridicarea măsurii își produce efectele de la data când a rămas definitivă.

(6) Cu toate acestea, încetarea puterii de reprezentare a tutorelui nu va putea fi opusă decât în condițiile prevăzute la art. 169 alin. (2), care se aplică în mod corespunzător.”.

34. La articolul 180, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Când cel interesat a desemnat, prin act unilateral sau prin convenție, încheiate în formă autentică, o persoană care să fie numită curator, aceasta va fi numită cu prioritate. Numirea poate fi înlăturată numai pentru motive temeinice, dispozițiile art. 114-120 aplicându-se în mod corespunzător.”.

35. La articolul 182, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) Instanța sesizată cu instituirea curatelei poate dispune instituirea consilierii judiciare sau a tutelei speciale. Dispozițiile art. 164-177 sunt aplicabile.”.

36. Articolul 185 va avea următorul cuprins:

„Art. 185. Încetarea curatelei

Dacă au încetat cauzele care au provocat instituirea curatelei, aceasta va fi ridicată de instanța de tutelă la cererea celui reprezentat, a soțului sau a rudelor acestuia, a persoanei care locuiește cu el, a curatorului sau a celor prevăzuți la art. 111.”.

37. La articolul 211, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Nu pot face parte din organele de administrare și de control ale persoanei juridice incapabilii, cei cu capacitate de exercițiu restrânsă, cei decăzuți din dreptul de a exercita o funcție în cadrul acestor organe, precum și cei declarați prin lege sau prin actul de constituire incompatibili să ocupe o astfel de funcție. Cu toate acestea, cei care beneficiază de consiliere judiciară pot face parte din organele de administrare a persoanei juridice fără scop lucrativ al cărei scop îi privește.”.

38. Articolul 275 va avea următorul cuprins:

„Art. 275. Interzicerea căsătoriei între tutore și persoana ocrotită

Căsătoria este oprită între tutore și persoana care se află sub ocrotirea sa.”.

39. Articolul 276 va avea următorul cuprins:

„Art. 276. Încheierea căsătoriei de persoana cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială

Cel cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială îl înștiințează în prealabil, prin scrisoare recomandată, cu confirmare de primire, despre formularea declarației de

căsătorie pe tutorele sub a cărui ocrotire se află, acesta putând formula opoziție la căsătorie în condițiile legii.”.

40. Articolul 286 va avea următorul cuprins:

„Art. 286. Refuzul celebrării căsătoriei

(1) Ofițerul de stare civilă refuză să celebreze căsătoria dacă, pe baza verificărilor pe care este obligat să le efectueze, a opozițiilor primite sau a informațiilor pe care le deține, în măsura în care acestea din urmă sunt notorii, constată că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege.

(2) În cazul în care opoziția este formulată cu privire la căsătoria unei persoane care beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială, ofițerul de stare civilă sesizează de îndată instanța de tutelă, care va hotărî cu privire la temeinicia opoziției.”

41. La articolul 293, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Este lovită de nulitate absolută căsătoria încheiată cu încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 271, 273, 274 și art. 287 alin. (1).”.

42. Articolul 296 va avea următorul cuprins:

„Art. 296. Persoanele care pot invoca nulitatea absolută

Orice persoană interesată poate introduce acțiunea în constatarea nulității absolute a căsătoriei. Cu toate acestea, procurorul nu poate introduce acțiunea după încetarea sau desfacerea căsătoriei, cu excepția cazului în care ar acționa pentru apărarea drepturilor minorilor sau a persoanelor cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială.”.

43. Articolul 299 va avea următorul cuprins:

„Art. 299. Lipsa discernământului

Este anulabilă căsătoria încheiată de persoana lipsită vremelnic de discernământ la momentul încheierii acesteia.”.

44. Articolul 300 va avea următorul cuprins:

„Art. 300. Existența tutelei

(1) Căsătoria încheiată între tutore și persoana aflată sub ocrotirea sa este anulabilă.

(2) Anulabilitatea poate fi invocată numai de cel aflat sub ocrotire.”.

45. La articolul 337, denumirea marginală a articolului și alineatul (1) vor avea următorul cuprins:

„Încheierea convenției matrimoniale de către minor ori cel cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială

(1) Minorul care a împlinit vârsta matrimonială sau majorul cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară ori tutela specială poate încheia sau modifica o convenție matrimonială numai cu încuviințarea ocrotitorului său legal și cu autorizarea instanței de tutelă.”.

46. La articolul 370, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) La cererea tutorelui soțului față de care s-a instituit măsura consilierii judiciare sau a tutelei speciale sau a consiliului de familie, instanța poate pronunța separația de bunuri, atunci când aceasta este în interesul persoanei ocrotite.”.

47. La articolul 371, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Între soți, efectele separației se produc de la data formulării cererii, cu excepția cazului în care instanța, la cererea oricăruia dintre ei sau, după caz, a tutorelui soțului față de care s-a instituit consilierea judiciară sau tutela specială ori a consiliului de familie, dispune ca aceste efecte să li se aplice de la data despărțirii în fapt.”.

48. La articolul 374, alineatul (2) se abrogă.

49. La articolul 375, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Divorțul prin acordul soților nu poate fi admis dacă unul dintre soți este pus sub consiliere judiciară sau tutelă specială.”.

50. La articolul 429, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Dacă soțul este pus sub tutelă specială acțiunea poate fi pornită de tutore, iar în lipsă, de un curator numit de instanța judecătorească.”.

51. La articolul 430, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Termenul nu curge împotriva soțului cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară ori tutela specială și, dacă acțiunea nu a fost pornită de tutore, ea poate fi introdusă de soț în termen de 3 ani de la data încetării măsurii de ocrotire.”.

52. La articolul 437, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) De asemenea, cel care introduce o acțiune privitoare la filiație în numele unui copil sau al unei persoane cu privire la care a fost instituită măsura tutelei speciale, precum și persoana cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară sau copilul minor care a introdus singur, potrivit legii, o astfel de acțiune nu pot renunța la judecarea ei.”.

53. La articolul 463, litera a) a alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„a) părinții firești ori, după caz, tutorele copilului ai cărui părinți firești sunt decedați, necunoscuți, declarați morți sau dispăruți ori cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială și sunt în imposibilitatea de a-și manifesta voința din cauza lipsei discernământului, în condițiile legii;”.

54. La articolul 503, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul părintelui cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară, instanța de tutelă poate hotărî ca drepturile și îndatoririle cu privire la bunurile copilului să fie exercitate doar de celălalt părinte. Când cel ocrotit exercită singur autoritatea părintească, instanța de tutelă hotărăște, în funcție de împrejurări, cu privire la instituirea tutelei asupra copilului acestuia; dispozițiile art. 507 alin. (2) rămân aplicabile.”.

55. Articolul 507 va avea următorul cuprins:

„Art. 507. Exercițarea autorității părintești de către un singur părinte

(1) Dacă unul dintre părinți este decedat, declarat mort prin hotărâre judecătorească, pus sub tutelă specială, decăzut din exercițiul drepturilor părintești sau dacă, din orice motiv, se află în neputință de a-și exprima voința, celălalt părinte exercită singur autoritatea părintească.

(2) Părintele cu privire la care a fost instituită tutela specială păstrează dreptul de a veghea asupra modului de creștere și educare a copilului, precum și dreptul de a consimți la adopția acestuia, cu excepția cazului în care se află în imposibilitatea de a-și manifesta voința din cauza lipsei discernământului.”.

56. La articolul 846, literele f) și g) vor avea următorul cuprins:

„f) prin decesul, instituirea consilierii judiciare sau a tutelei speciale, renunțarea administratorului ori supunerea acestuia la procedura insolvenței;

g) prin instituirea consilierii judiciare sau a tutelei speciale cu privire la beneficiar sau supunerea acestuia la procedura insolvenței, în măsura în care aceasta afectează bunurile administrate.”.

57. La articolul 848, denumirea marginală a articolului și alineatul (1) vor avea următorul cuprins:

„Moartea sau punerea sub consiliere judiciară ori sub tutelă specială a administratorului

(1) Moartea sau instituirea consilierii judiciare ori a tutelei speciale cu privire la administrator va fi comunicată beneficiarului și, după caz, celorlalți administratori, de către moștenitorii acestuia sau executorul testamentar ori de către tutorele administratorului.”.

58. La articolul 902, punctul 1. al alineatului (2) va avea următorul cuprins:

„1. instituirea consilierii judiciare sau a tutelei speciale, prelungirea, înlocuirea, încetarea și ridicarea acestor măsuri;”.

59. La articolul 1.080, litera a) a alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„a) va cere, în condițiile legii, punerea sigiliilor, dacă printre moștenitori sunt și minori, persoane cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară ori tutela specială sau dispărute;”.

60. La articolul 1.085, litera d) va avea următorul cuprins:

„d) prin instituirea consilierii judiciare sau a tutelei speciale cu privire la executorul testamentar;”.

61. La articolul 1.144, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Dacă nu sunt prezenți toți moștenitorii ori dacă printre ei se află minori, persoane cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară ori tutela specială ori persoane dispărute, atunci se vor pune sigilii pe bunurile moștenirii în cel mai scurt termen, iar partajul voluntar se va realiza cu respectarea regulilor referitoare la protecția persoanelor lipsite de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă ori privitoare la persoanele dispărute.”.

62. Articolul 1.205 va avea următorul cuprins:

„Art. 1.205. Lipsa discernământului

Este anulabil contractul încheiat de o persoană care, la data încheierii acestuia, se afla, fie și numai vremelnic, într-o stare care o pune în neputință de a-și da seama de urmările faptei sale.”.

63. La articolul 1.263, alineatele (3) și (4) vor avea următorul cuprins:

„(3) Persoana chemată de lege să încuviințeze actele minorului sau ale celui care beneficiază de consiliere judiciară poate, în numele și în interesul acestuia, să ceară anularea contractului făcut fără încuviințarea sa ori să confirme contractul atunci când această încuviințare era suficientă pentru încheierea valabilă a acestuia.

(4) Dispozițiile alin. (3) se aplică în mod corespunzător și în cazul actelor încheiate fără avizul consiliului de familie sau autorizarea instanței tutelare.”.

64. Articolul 1.366 va avea următorul cuprins:

„Art. 1.366. Răspunderea minorului și a celui cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială

(1) Minorul care nu a împlinit vârsta de 14 ani sau persoana cu privire la care a fost instituită tutela specială nu răspunde de prejudiciul cauzat, dacă nu se dovedește discernământul său la data săvârșirii faptei.

(2) Minorul care a împlinit vârsta de 14 ani sau cel cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară răspunde de prejudiciul cauzat, în afară de cazul în care dovedește că a fost lipsit de discernământ la data săvârșirii faptei.”.

65. La articolul 1.372, denumirea marginală a articolului și alineatul (1) vor avea următorul cuprins:

„Răspunderea pentru fapta minorului sau a celui cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială

(1) Cel care în temeiul legii, al unui contract ori al unei hotărâri judecătorești este obligat să supravegheze un minor sau o persoană pusă sub consiliere judiciară sau tutela specială răspunde de prejudiciul cauzat altuia de către aceste din urmă persoane.”.

66. Articolul 1.925 va avea următorul cuprins:

„Art. 1.925. Cazuri generale

Pierderea calității de asociat are loc prin cesiunea părților în societate, executarea silită a acestora, moartea, încetarea personalității juridice, falimentul, instituirea consilierii judiciare sau a tutelei speciale, retragerea și excluderea din societate.”.

67. La articolul 1.938, litera a) va avea următorul cuprins:

„a) moartea uneia dintre persoanele fizice asociate sau instituirea consilierii judiciare ori a tutelei speciale cu privire la aceasta;”.

68. Articolul 2.009 va avea următorul cuprins:

„Art. 2.009. Noțiune

(1) Mandatul este contractul prin care o parte, numită mandatar, se obligă să încheie unul sau mai multe acte juridice pe seama celeilalte părți, numită mandant.

(2) Mandatul poate avea ca obiect și încheierea actelor destinate să asigure, în cazul survenirii incapacității mandantului de a se îngriji de persoana sa ori de a-și administra bunurile, ocrotirea

persoanei mandantului, administrarea, în tot sau în parte, a bunurilor sale și, în general, bunăstarea sa morală și materială.”.

69. La articolul 2.016, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Pentru a încheia acte de înstrăinare sau grevare, tranzacții ori compromisuri, pentru a se putea obliga prin cambii sau bilete la ordin ori pentru a intenta acțiuni în justiție, precum și pentru a încheia orice alte acte de dispoziție, mandatarul trebuie să fie împuternicit în mod expres, cu excepția cazului în care prin mandatul de ocrotire mandatarul a fost împuternicit expres cu administrarea deplină a bunurilor mandantului.”.

70. La Secțiunea a 2-a a Capitolului IX din Titlul IX al Cărții a V-a, după subsecțiunea §3. „Obligațiile mandantului”, se introduce o nouă subsecțiune, §3¹ „Dispoziții privind mandatul de ocrotire”, cu următorul cuprins:

„Art. 2.029¹. Noțiune. Formă. Încuviințare de către instanță

(1) Mandatul de ocrotire este cel dat de o persoană cu capacitate de exercițiu deplină pentru situația în care nu ar mai putea să se îngrijească de persoana sa ori să-și administreze bunurile.

(2) Persoana aflată într-unul din cazurile prevăzute la art. 113 nu poate avea calitatea de mandatar.

(3) Mandatul de ocrotire se încheie prin înscris autentic notarial.

(4) Executarea mandatului este condiționată de survenirea deteriorării facultăților mintale ale mandantului, constatată ca urmare a întocmirii unor rapoarte de evaluare medicală și psihologică, și de încuviințarea acestuia de către instanța de tutelă, la cererea mandatarului desemnat în contract.

(5) Instanța de tutelă poate, cu ocazia încuviințării mandatului, pentru a evita prejudicierea gravă a mandantului, să ia orice măsură necesară pentru ocrotirea persoanei mandantului, reprezentarea acestuia în exercitarea drepturilor și libertăților sale civile sau administrarea bunurilor lui.

(6) Actul prin care mandantul a încredințat deja altei persoane administrarea bunurilor sale continuă să producă efecte, cu excepția cazului în care acesta este revocat de către instanța de tutelă, pentru motive întemeiate.

Art. 2029². Cuprinsul mandatului

(1) Mandatul poate cuprinde dorințele exprimate de mandant cu privire la îngrijirea sa și condițiile de viață după survenirea incapacității.

(2) Mandatul cuprinde persoana desemnată de mandant căreia mandatarul trebuie să-i dea socoteală, precum și frecvența îndeplinirii acestei obligații, care nu poate fi mai mare de trei ani. Dacă mandantul nu a desemnat o asemenea persoană, aceasta este desemnată de instanța de tutelă, cu ocazia încuviințării mandatului.

Art. 2029³. Obligațiile mandatarului

În vederea asigurării bunăstării morale și materiale a mandantului, orice decizie referitoare la executarea mandatului este luată în interesul mandantului și asigură respectarea demnității, a drepturilor și libertăților acestuia, a voinței, nevoilor și preferințelor lui, precum și salvagardarea autonomiei sale. Dispozițiile art. 174 alin. (1) și (2) se aplică în mod corespunzător și mandatarului.

Art. 2.029⁴. Aplicarea regulilor de la tutela specială

Atunci când întinderea mandatului de ocrotire este îndoielnică, mandatarul îl interpretează conform regulilor privitoare la tutela specială a majorului.

Art. 2.029⁵. Dispunerea unei măsuri de ocrotire

(1) Dacă mandatul de ocrotire nu asigură pe deplin îngrijirea persoanei mandantului sau administrarea bunurilor sale, instanța de tutelă poate dispune, în cursul procedurii de încuviințare a mandatului sau ulterior, o măsură de ocrotire care să îl completeze. În acest caz, instanța de tutelă îl numește cu prioritate în funcția de tutore pe mandatarul din contractul de mandat de ocrotire.

(2) În cazul în care mandatarul nu îndeplinește și funcția de tutore, acesta continuă să își îndeplinească mandatul și întocmește, la cerere și cel puțin o dată pe an, o dare de seamă pe care o prezintă tutorelui mandantului, iar la sfârșitul mandatului îi dă socoteală și acestuia.

Art. 2.029⁶. Inventarierea bunurilor mandantului

(1) Dacă mandatarul este însărcinat cu administrarea bunurilor mandantului, în termen de 10 zile de la încuviințarea mandatului de către instanța de tutelă, acesta procedează la întocmirea inventarului bunurilor mandantului, care va fi transmis, în copie, instanței de tutelă și persoanei căreia mandatarul trebuie să-i dea socoteală, desemnată potrivit art. 2029² alin. (2). Dispozițiile art. 820-822 sunt aplicabile, dacă părțile nu au convenit altfel în contract.

(2) Instanța de tutelă sesizată cu o cerere de revocare a mandatului poate solicita mandatarului prezentarea unui inventar actualizat al bunurilor mandantului.

Art. 2.029⁷. Actele încheiate de mandant

(1) Actele juridice încheiate de mandant anterior încuviințării mandatului de ocrotire pot fi anulate sau obligațiile care decurg din acestea pot fi reduse numai dacă la data când au fost încheiate lipsa discernământului era notorie sau cunoscută de cealaltă parte.

(2) Actele juridice încheiate de mandant ulterior încuviințării mandatului și incompatibile cu clauzele acestuia nu pot fi anulate sau obligațiile care decurg din acestea nu pot fi reduse decât dacă acesta a suferit un prejudiciu.

Art. 2.029⁸. Executarea obligațiilor mandantului

În lipsa unei stipulații contrare în contract, mandatarul este autorizat să execute în beneficiul său obligațiile mandantului prevăzute la art. 2025 - 2027.

Art. 2029⁹. Încetarea mandatului de ocrotire

(1) Dacă au încetat cauzele care au provocat încuviințarea mandatului, mandatarul este obligat să sesizeze de îndată instanța de tutelă în vederea constatării încetării contractului ca urmare a redobândirii, de către mandant, a capacității de exercițiu. Dacă mandantul este îngrijit într-o instituție sanitară, aceeași obligație revine și acestei instituții.

(2) Mandatul încetează să producă efecte dacă instanța constată că mandantul a redevenit capabil.

(3) Mandantul redevenit capabil poate revoca oricând mandatul.

Art. 2029¹⁰. Renunțarea mandatarului

(1) Mandatarul nu poate renunța la mandatul său fără să își substituie o altă persoană în executarea mandatului, dacă mandantul l-a autorizat în mod expres, sau fără să solicite instanței de tutelă instituirea unei măsuri de ocrotire cu privire la mandat. Orice clauză contrară este considerată nescrisă.

(2) Persoana care îl substituie pe mandatar este obligată să anunțe de îndată instanța de tutelă despre substituire.”.

71. Articolul 2.030 va avea următorul cuprins:

„Art. 2.030. Modurile de încetare

(1) Pe lângă cauzele generale de încetare a contractelor, mandatul încetează prin oricare dintre următoarele moduri:

a) revocarea sa de către mandant;

b) renunțarea mandatarului;

c) moartea, incapacitatea sau falimentul mandantului ori a mandatarului. Cu toate acestea, atunci când are ca obiect încheierea unor acte succesive în cadrul unei activități cu caracter de continuitate, mandatul nu încetează dacă această activitate este în curs de desfășurare, cu respectarea dreptului de revocare sau renunțare al părților ori al moștenitorilor acestora.

(2) În cazul mandatului de ocrotire, orice persoană dintre cele prevăzute la art. 111 poate, dacă mandatul nu este executat corespunzător, să solicite instanței de tutelă să dispună revocarea acestuia, îndeplinirea obligației mandatarului de a da socoteală, precum și o măsură de ocrotire cu privire la mandat.

(3) Mandatul de ocrotire cu titlu gratuit nu încetează prin falimentul mandantului.”.

72. La articolul 2.031, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) În cazul mandatului de ocrotire, mandantul îl poate revoca până la încuviințarea acestuia, notificându-i revocarea mandatarului și notarului public instrumentator, iar mandatarul poate renunța la mandat prin notificarea renunțării către mandant și notarul public instrumentator.”.

73. Articolul 2.035 va avea următorul cuprins:

„Art. 2.035. Moartea, incapacitatea sau falimentul uneia dintre părți

(1) În caz de deces, incapacitate sau faliment al uneia dintre părți, moștenitorii ori reprezentanții acesteia au obligația de a informa de îndată cealaltă parte. În cazul mandatului de ocrotire, mandatarul informează de îndată instanța de tutelă despre decesul mandantului.

(2) În cazul prevăzut la alin. (1), mandatarul sau moștenitorii ori reprezentanții săi sunt obligați să continue executarea mandatului dacă întârzierea acesteia riscă să pună în pericol interesele mandantului ori ale moștenitorilor săi. În cazul mandatului de ocrotire, moștenitorii ori reprezentanții mandatarului solicită de îndată instanței de tutelă luarea unei măsuri de ocrotire cu privire la persoana mandantului.”.

74. Articolul 2063 va avea următorul cuprins:

„Încetarea contractului

Contractul de consignație încetează prin revocarea sa de către consignant, renunțarea consignatarului, din cauzele indicate în contract, moartea, dizolvarea, falimentul, instituirea consilierii judiciare ori a tutelei speciale sau radierea consignantului ori a consignatarului.”.

75. Articolul 2109 va avea următorul cuprins:

Răspunderea depozitarului incapabil

„Dacă depozitarul este minor sau beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială, deponentul poate cere restituirea bunului remis atât timp cât acesta se află în mâinile depozitarului incapabil. În cazul în care restituirea în natură nu mai este posibilă, deponentul are dreptul de a cere să i se plătească o sumă de bani egală cu valoarea bunului, dar numai până la concurența sumei cu care s-a îmbogățit depozitarul.”.

Art. 8 Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 10 aprilie 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 81, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Actele procedurale de dispoziție prevăzute la alin. (1), făcute în orice proces de reprezentanții minorilor, ai persoanelor cu privire la care a fost instituită tutela specială și ai dispăruților nu vor împiedica judecarea cauzei, dacă instanța apreciază că ele nu sunt în interesul acestor persoane.”.

2. Articolul 88 va avea următorul cuprins:

„Art. 88. Încetarea mandatului

(1) Mandatul nu încetează prin moartea celui care l-a dat și nici în cazul în care cu privire la acesta a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială. Mandatul dăinuiește până la retragerea lui de către moștenitori sau, în cazul celui cu privire la care a fost instituită tutela specială, de către reprezentantul legal al acestuia.

(2) În cazul mandantului cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară, mandatul poate fi retras de către persoana ocrotită, cu încuviințarea tutorelui acesteia.”.

3. La articolul 92, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Procurorul poate porni orice acțiune civilă, ori de câte ori este necesar pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale minorilor, ale persoanelor cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială și ale dispăruților, precum și în alte cazuri expres prevăzute de lege.”.

4. La articolul 155, punctul 7 al alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„7. cei fără capacitate de exercițiu, prin reprezentanții lor legali, la domiciliul, reședința ori sediul acestora, după caz; în caz de numire a unui curator special, potrivit art. 58, citarea se va face prin acest curator, la sediul său profesional;”.

5. La articolul 155, după punctul 7 al alineatului (1) se introduce un nou punct, pct. 7¹, cu următorul cuprins:

„7¹. cei cu capacitate de exercițiu restrânsă, personal și prin ocrotitorii lor legali, la domiciliul, reședința ori sediul acestora, după caz; în caz de numire a unui curator special, potrivit art. 58, citarea se va face și prin acest curator, la sediul său profesional;”.

6. La articolul 187, litera a) de la punctul 2 al alineatului (1) va avea următorul cuprins:
„a) neprezentarea martorului legal citat sau refuzul acestuia de a depune mărturie când este prezent în instanță, în afară de cazul în care acesta este minor sau beneficiază de consiliere judiciară;”.

7. Articolul 226 va avea următorul cuprins:

„Art. 226. Ascultarea minorilor și a majorilor puși sub ocrotire

(1) În cazul în care, potrivit legii, urmează să fie ascultat un minor, ascultarea se va face în camera de consiliu.

(2) În procesele în care urmează să fie ascultată o persoană cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială, ascultarea se va face în camera de consiliu, dacă instanța apreciază că este în interesul acesteia.

(3) Ținând seama de împrejurările procesului, instanța hotărăște dacă, după caz, părinții, tutorele sau alte persoane vor fi de față la ascultarea celor prevăzuți la alin. (1) și (2).”.

8. La articolul 315, punctul 4 al alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„4. persoanele cu privire la care a fost instituită tutela specială;”.

9. La articolul 315, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

„(3) Persoana cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară poate fi ascultată ca martor, însă instanța va ține seama, la aprecierea depoziției sale, de situația ei specială.”.

10. Articolul 320 va avea următorul cuprins:

„Art. 320. Scutirea de jurământ

Copiii care nu au împlinit vârsta de 14 ani și cei care sunt lipsiți de discernământ în momentul audierii, fără a fi puși sub consiliere judiciară sau tutelă specială, pot fi ascultați, fără jurământ, însă instanța le va atrage atenția să spună adevărul și va ține seama, la aprecierea depoziției lor, de situația lor specială.”.

11. La articolul 412, punctul 2 al alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„2. prin instituirea consilierii judiciare sau a tutelei speciale, ori a curatelei cu privire la una dintre părți, până la numirea tutorelui sau curatorului;”.

12. La articolul 509, punctul 7 al alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„7. statul ori alte persoane juridice de drept public, minorii, cei cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială ori curatela nu au fost apărați deloc sau au fost apărați cu viclenie de cei însărcinați să îi apere;”.

13. La articolul 511, punctul 7 al alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„7. în cazurile prevăzute la art. 509 alin. (1) pct. 7, din ziua în care statul ori altă persoană de drept public a luat cunoștință de hotărâre, dar nu mai târziu de un an de la data rămânerii definitive a

acesteia; în cazul minorilor, persoanelor cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială ori curatela termenul de revizuire este de 6 luni de la data la care cel interesat a luat cunoștință de hotărâre, dar nu mai târziu de un an de la dobândirea capacității depline de exercițiu sau, după caz, de la înlocuirea tutorelui persoanei cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială, de la încetarea curatelei ori înlocuirea curatorului;”.

14. La articolul 688, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Dacă între moștenitori sunt și minori sau persoane cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară ori tutela specială, executarea silită nu va putea fi pornită decât după numirea reprezentanților sau a ocrotitorilor legali. Dacă însă după o lună de la moartea debitorului sau de la instituirea consilierii judiciare sau tutelei speciale nu a fost numit reprezentantul sau ocrotitorul legal, creditorul sau executorul judecătoresc va putea cere instanței de executare numirea unui curator special, până la numirea lui, dispozițiile art. 58 aplicându-se în mod corespunzător.”.

15. La articolul 762, alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„(8) În cazul în care se urmăresc bunurile mobile ale unui minor sau ale unei persoane cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară ori tutela specială, dispozițiile art. 840 alin. (2) sunt aplicabile.”.

16. Articolul 816 va avea următorul cuprins:

„Articolul 816 Imobilele minorilor și ale persoanelor cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială

(1) Imobilul unui minor sau al unei persoane cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară ori tutela specială nu poate fi urmărit silit înaintea urmăririi mobilelor sale.

(2) Dispozițiile alin. (1) nu împiedică urmărirea silită asupra unui imobil aflat în proprietatea comună a minorului sau a persoanei cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară ori tutela specială și a unei persoane cu capacitate deplină de exercițiu, dacă obligația prevăzută în titlul executoriu este comună.”.

17. La articolul 840, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul în care se urmărește imobilul unui minor sau al unei persoane cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară ori tutela specială, o copie de pe publicația de vânzare a imobilului se comunică și parchetului de pe lângă instanța de executare, precum și instanței de tutelă.”.

18. La articolul 860, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul imobilelor înscrise pentru prima dată în cartea funciară, în condițiile art. 829 alin. (2), cererea de evicțiune se va prescrie în termen de 3 ani de la data înscrierii actului de adjudecare în cartea funciară. Această prescripție curge și împotriva minorilor și persoanelor cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară ori tutela specială.”.

19. La articolul 918, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Cu toate acestea, soțul cu privire la care a fost instituită tutela specială poate cere divorțul prin reprezentant legal sau personal în cazul în care face dovada că are discernământul neafectat.”.

20. La articolul 919, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Când soții au copii minori, născuți înainte sau în timpul căsătoriei ori adoptați, instanța se va pronunța asupra exercitării autorității părintești și locuinței copiilor, precum și asupra contribuției părinților la cheltuielile de creștere și educare a copiilor, chiar dacă acest lucru nu a fost solicitat prin cererea de divorț.”.

21. La articolul 921, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) În fața instanțelor de fond, părțile se vor înfățișa în persoană, afară numai dacă unul dintre soți execută o pedeapsă privativă de libertate, este împiedicat de o boală gravă, beneficiază de tutelă specială, are reședința în străinătate sau se află într-o altă asemenea situație, care îl împiedică să se prezinte personal; în astfel de cazuri, cel în cauză se va putea înfățișa prin avocat, mandatar sau, după caz, prin tutore ori curator.”.

22. La articolul 930, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Atunci când este cazul, în cererea de divorț soții vor stabili și modalitățile în care au convenit să fie soluționate cererile accesorii divorțului, cu excepția cazului în care cu privire la unul dintre aceștia sau la ambii a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială.”.

23. La articolul 931, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Dacă soții nu se învoiesc asupra cererilor accesorii, precum și în situația în care cu privire la unul dintre aceștia sau la ambii a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială, instanța va administra probele prevăzute de lege pentru soluționarea acestora și, la cererea părților, va pronunța o hotărâre cu privire la divorț, potrivit alin. (1), soluționând totodată și cererile privind exercitarea autorității părintești, locuința copiilor, contribuția părinților la cheltuielile de creștere și educare a copiilor și numele soților după divorț.”.

24. Titlul II al Cărții a VI-a „Proceduri speciale” va avea următoarea denumire:

„Titlul II Procedura instituirii consilierii judiciare sau a tutelei speciale. Încuviințarea mandatului de ocrotire”.

25. La Titlul II al Cărții a VI-a „Proceduri speciale” se introduce Capitolul I, cu următoarea denumire:

„Capitolul I Procedura instituirii consilierii judiciare sau a tutelei speciale”.

26. Articolul 936 va avea următorul cuprins:

„Art. 936. Instanța competentă

Cererea de instituire a consilierii judiciare sau a tutelei speciale cu privire la o persoană se soluționează de instanța de tutelă în a cărei circumscripție aceasta își are domiciliul.”.

27. Articolul 937 va avea următorul cuprins:

„Art. 937. Conținutul cererii

(1) Cererea de instituire a consilierii judiciare sau a tutelei speciale va cuprinde, pe lângă elementele prevăzute la art. 194, faptele din care rezultă deteriorarea facultăților sale mintale, precum și dovezile propuse în acest scop.

(2) Cererea va cuprinde și date referitoare la situația familială, socială și patrimonială a persoanei, orice alte elemente privind gradul său de autonomie, precum și numele medicului curant al acesteia, în măsura în care ele sunt cunoscute de reclamant.

(3) Instanța de tutelă nu este legată de obiectul cererii și poate institui, în condițiile legii, o măsură de ocrotire diferită de cea solicitată.

(4) În cazul în care cererea de prelungire, înlocuire sau ridicare a măsurii de ocrotire este formulată de reprezentantul sau ocrotitorul legal al persoanei, aceasta este însoțită de rapoartele de evaluare prevăzute la art. 938 alin. (6), întocmite cu cel mult 2 luni înainte de data sesizării instanței.”.

28. Articolul 938 va avea următorul cuprins:

„Art. 938. Măsuri prealabile

(1) După primirea cererii, președintele instanței va dispune să se comunice celui cu privire la care se solicită instituirea măsurii de ocrotire copii de pe cerere și de pe înscrisurile anexate. Aceeași comunicare se va face și procurorului, atunci când cererea nu a fost introdusă de acesta.

(2) În tot cursul procesului, dacă persoana a cărei ocrotire se cere nu și-a ales un avocat, instanța ia măsuri pentru desemnarea unuia din oficiu.

(3) Procurorul va face cercetările necesare, va dispune efectuarea unei evaluări medicale și a uneia psihologice, stabilind și termenul în care acestea trebuie realizate. Dacă cel cu privire la care a fost solicitată instituirea măsurii de ocrotire este internat într-o instituție sanitară, va dispune întocmirea unui referat și de către aceasta. Cu ocazia efectuării evaluării medicale și, după caz, a întocmirii referatului, poate fi solicitat și punctul de vedere al medicului curant al persoanei a cărei ocrotire se cere. De asemenea, procurorul va dispune întocmirea unui raport de anchetă socială de către autoritatea tutelară.

(4) Evaluarea medicală și cea psihologică se efectuează după exprimarea, în fața persoanei care face evaluarea, a consimțământului persoanei a cărei ocrotire se cere, dacă starea sa de sănătate o permite.

(5) În cazul în care persoana a cărei ocrotire se cere refuză evaluarea stării sale ori nu se prezintă în vederea efectuării acesteia, instanța dispune aducerea sa cu mandat.

(6) Raportul de evaluare medicală și cel de evaluare psihologică a persoanei a cărei ocrotire se solicită cuprind, după caz, referiri la natura și gradul de severitate al afecțiunii psihice și la evoluția previzibilă a acesteia, la amploarea nevoilor sale și la celelalte circumstanțe în care se găsește, precum și mențiuni privind necesitatea și oportunitatea instituirii unei măsuri de ocrotire.

(7) Dacă este cazul, președintele dispune și numirea unui curator în condițiile prevăzute de Codul civil.”.

29. Articolul 939 va avea următorul cuprins:

„Art. 939. Internarea provizorie nevoluntară

(1) În cazul în care este necesară observarea mai îndelungată a stării de sănătate a celui a cărui ocrotire se cere, ce nu poate fi realizată decât prin internarea sa provizorie într-o instituție sanitară de specialitate, iar acesta refuză internarea, procurorul, la sesizarea medicului care efectuează evaluarea medicală va solicita motivat instanței de tutelă luarea acestei măsuri.

(2) Măsura se dispune numai după ascultarea persoanei a cărei ocrotire se cere. Dispozițiile art. 940 alin. (3) teza finală și alin. (4) rămân aplicabile.

(3) Instanța, solicitând și concluziile procurorului, va putea dispune, motivat și proporțional cu scopul urmărit, internarea provizorie nevoluntară a celui a cărui ocrotire se cere, pentru cel mult 20 de zile, într-o instituție sanitară de specialitate.

(4) Instanța se pronunță prin încheiere executorie, care este supusă numai apelului, în termen de 3 zile, care curge de la pronunțare pentru cei prezenți și de la comunicare pentru cei lipsă. Apelul se soluționează în termen de 5 zile de la formularea acestuia.

(5) Dispozițiile art. 940 alin. (2) și (7) rămân aplicabile.

(6) În cazul în care înainte de expirarea duratei internării provizorii nevoluntare, se constată că aceasta nu mai este necesară, instituția sanitară de specialitate procedează de îndată la externarea persoanei a cărei ocrotire se cere.”.

30. Articolul 940 va avea următorul cuprins:

„Art. 940. Judecata

(1) După primirea actelor prevăzute la art. 938, se va fixa termenul pentru judecarea cererii, dispunându-se citarea părților.

(2) Judecarea cererii se face de urgență și cu precădere.

(3) La termenul de judecată, instanța este obligată să îl asculte, în camera de consiliu, pe cel a cărui punere sub ocrotire este cerută, punându-i și întrebări pentru a constata necesitatea și oportunitatea instituirii unei măsuri de ocrotire, precum și opinia sa cu privire la regimul de ocrotire și la persoana ocrotitorului. Dacă este în interesul celui a cărui punere sub ocrotire este cerută, acesta va fi ascultat la locuința sa, acolo unde este îngrijit sau în alt loc apreciat de instanță ca fiind potrivit.

(4) La ascultarea celui a cărui ocrotire se solicită poate fi de față o persoană de încredere.

(5) Prin excepție, prelungirea măsurii tutelei speciale pentru o durată mai mare de 5 ani se poate dispune fără ascultarea persoanei ocrotite dacă în raportul medical se menționează că ascultarea sa este de natură să aducă atingere stării ei de sănătate sau aceasta nu este în măsură să își exprime voința.

(6) Judecarea se face cu participarea procurorului. Atunci când reclamantul renunță la judecată, procurorul poate cere continuarea judecății. Dispozițiile art. 81 alin. (2) se aplică în mod corespunzător.

(7) Pe întreaga durată a procedurii, persoana a cărei ocrotire se cere va fi informată, în modalități adaptate stării acesteia, despre desfășurarea procedurii judiciare, precum și despre luarea oricărei măsuri cu privire la persoana și bunurile sale.”.

31. Articolul 941 va avea următorul cuprins:

„Art. 941. Comunicarea hotărârii

(1) După ce hotărârea de instituire a măsurii de ocrotire a rămas definitivă, instanța care a pronunțat-o va comunica, de îndată, dispozitivul acesteia în copie legalizată, după cum urmează:

- a) serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor la care nașterea celui pus sub ocrotire este înregistrată, pentru a se face mențiune pe marginea actului de naștere;
- b) serviciului sanitar competent, pentru ca acesta să instituie asupra celui pus sub ocrotire, potrivit legii, o supraveghere permanentă;
- c) biroului de cadastru și publicitate imobiliară competent, pentru notarea în cartea funciară, când este cazul;
- d) registrului comerțului, dacă persoana pusă sub ocrotire este profesionist.

(2) Dispozițiile alin. (1) sunt aplicabile și instanțelor investite cu judecarea căilor de atac prevăzute de lege.

(3) În cazul în care cererea de punere sub ocrotire a fost respinsă, curatela instituită pe durata procesului încetează de drept.”.

32. Articolul 942 se abrogă.

33. Articolul 943 va avea următorul cuprins:

„Art. 943. Modificarea sau ridicarea măsurii de ocrotire

(1) Prelungirea, înlocuirea sau ridicarea măsurii de ocrotire se face cu procedura prevăzută în prezentul titlu, care se aplică în mod corespunzător.

(2) Despre măsurile prevăzute la alin. (1) se face mențiune pe hotărârea prin care a fost luată măsura de ocrotire.”.

34. La titlul II al Cărții a VI -a „Proceduri speciale”, după Capitolul I se introduce un nou capitol, Capitolul II, cu următorul cuprins:

„Capitolul II. Încuviințarea mandatului de ocrotire

Art. 943¹. Instanța competentă

Cererea de încuviințare a mandatului de ocrotire se soluționează de instanța de tutelă în a cărei circumscripție își are domiciliul mandantul sau, după caz, beneficiarul mandatului de ocrotire.

Art. 943². Titularul cererii. Înscrisuri anexate

Cererea poate fi formulată numai de către mandatar și este însoțită de următoarele documente:

- a) o copie a contractului de mandat de ocrotire;
- b) rapoartele de evaluare medicală și psihologică având cuprinsul prevăzut la art. 938 alin. (6) și, dacă este cazul, referatul prevăzut la art. 938 alin. (3), întocmite cu cel mult 2 luni înainte de data sesizării instanței;
- c) în cazul prevăzut la art. 114 alin. (6) din Codul civil, certificatul de deces al mandantului sau, după caz, dovezile privitoare la motivele pentru care acesta nu-și mai poate îndeplini sarcina tutelei față de beneficiarul contractului de mandat de ocrotire, precum și o copie a hotărârii prin care cu privire la acesta a fost instituită tutela specială.

Art. 943³. Măsuri prealabile

(1) După primirea cererii, instanța va dispune să se comunice mandantului sau, după caz, beneficiarului mandatului de ocrotire, și procurorului copii de pe cerere și de pe înscrisurile anexate.

(2) Instanța va dispune ca cererea să fie comunicată, în copie, și unei persoane din familia mandantului, precum și persoanei desemnate în contract față de care urmează să fie îndeplinită obligația de a da socoteală.

(3) Instanța verifică în registrul prevăzut la art. 2033 din Codul civil dacă mandatul de ocrotire nu a fost revocat de către mandant sau dacă mandatarul nu a renunțat la mandat, solicitând notarului public instrumentator transmiterea, pe cale electronică, a unei copii certificate a contractului.

(4) În tot cursul procedurii, instanța poate lua măsuri provizorii cerute de interesele mandantului sau, după caz, beneficiarului contractului de mandat de ocrotire, putând chiar să numească un curator special. Instanța îl numește cu prioritate în această calitate pe mandatarul din contractul de mandat de ocrotire.

Art. 943⁴. Soluționarea cererii

(1) Cererea se soluționează în camera de consiliu, cu citarea în termen scurt a mandantului sau, după caz, a beneficiarului contractului de mandat de ocrotire și a mandatarului.

(2) Soluționarea cererii se face cu participarea procurorului.

(3) Instanța este obligată să îl asculte pe mandant sau, după caz, pe beneficiarul contractului de mandat, punându-i și întrebări pentru a constata necesitatea și oportunitatea încuviințării mandatului de ocrotire. Dispozițiile art. 940 alin. (3) teza finală și alin. (4) sunt aplicabile.

(4) Instanța verifică dacă mandantul a desemnat prin contract o persoană căreia mandatarul trebuie să îi dea socoteală, iar, în caz contrar, desemnează o asemenea persoană, cu acordul acesteia.

(5) Dispozițiile art. 940 alin. (7) rămân aplicabile.

(6) Dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege, instanța încuviințează mandatul de ocrotire prin încheiere.

Art. 943⁵. Calea de atac

Încheierea prin care instanța a soluționat cererea de încuviințare a mandatului de ocrotire este supusă numai apelului.

Art. 943⁶. Comunicarea hotărârii

(1) După rămânerea definitivă a încheierii prin care a fost încuviințat mandatul de ocrotire, instanța care a pronunțat-o va comunica, de îndată, dispozitivul acesteia, în copie legalizată, instituțiilor prevăzute la art. 941, precum și notarului public instrumentator al mandatului de ocrotire.

(2) În cazul în care cererea de încuviințare a mandatului de ocrotire a fost respinsă, curatela specială instituită pe durata soluționării acesteia încetează de drept.

Art. 943⁷. Revocarea mandatului de ocrotire încuviințat

Cererea de revocare a mandatului de ocrotire încuviințat se judecă potrivit dispozițiilor cuprinse în prezentul capitol.“

35. La articolul 983, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Dacă părțile ajung la o înțelegere cu privire la împărțirea bunurilor, instanța va hotărî potrivit înțelegerii lor. Împărțeala se poate face prin bună învoială și dacă printre cei interesați se află minori, persoane cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială ori dispăruți, însă numai cu încuviințarea prealabilă a instanței de tutelă, precum și, dacă este cazul, a reprezentantului sau a ocrotitorului legal.”.

36. La articolul 1.079, punctul 4 va avea următorul cuprins:

„4. instituirea consilierii judiciare sau a tutelei speciale cu privire la o persoană cu domiciliul în România;”.

37. La articolul 1.081, punctul 1 al alineatului (2) va avea următorul cuprins:

„1. procese referitoare la ocrotirea minorului sau persoanei cu privire la care a fost instituită consilierea judiciară ori tutela specială, cetățean român cu domiciliul în străinătate;”.

CAPITOLUL III Modificarea și completarea unor acte normative

Art. 9 Legea nr. 36/1995 a notarilor publici și a activității notariale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 19 martie 2018, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 12, după litera s) se introduce o nouă literă, s¹), cu următorul cuprins:

„s¹) Procedura numirii asistentului pentru încheierea actelor juridice”;

2. La articolul 15, după litera f) se introduce o nouă literă, litera f¹), cu următorul cuprins:

„f¹) procedura numirii asistentului pentru încheierea actelor juridice este de competența notarului public din biroul notarial situat în circumscripția teritorială a judecătoriei în care majorul are domiciliul sau reședința; ”.

3. La articolul 80, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alin. (4¹), cu următorul cuprins:

„(4¹) În cazul în care la încheierea actului sau la îndeplinirea procedurii notariale participă, în condițiile legii, o persoană cu privire la care a fost instituită măsura consilierii judiciare sau a tutelei speciale, notarul public asigură informarea și lămurirea persoanei ocrotite, în modalități adaptate stării acesteia, despre efectele încheierii actului, sau, după caz, ale îndeplinirii procedurii notariale, precum și despre utilitatea și gradul de urgență al acestora. Dacă apreciază necesar, notarul public poate acorda un termen pentru încheierea actului sau îndeplinirea procedurii notariale, în vederea informării corespunzătoare a persoanei ocrotite.”.

4. La articolul 106, alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) În cazul moștenitorului minor ori cu privire la care a fost instituită măsura consilierii judiciare sau a tutelei speciale, se citează ocrotitorul său legal și autoritatea tutelară.”.

5. La Capitolul V, după Secțiunea a 7-a „Procedura divorțului pe cale notarială”, se introduce o nouă secțiune, Secțiunea 7¹ „Procedura numirii asistentului pentru încheierea actelor juridice”, cu următorul cuprins:

Art. 138¹ - (1) În vederea numirii unui asistent pentru încheierea actelor juridice, majorul formulează, împreună cu persoana care urmează a fi numită în această calitate, o cerere către notarul public competent, care cuprinde datele de identificare a solicitanților și motivele pe care se întemeiază cererea.

(2) La cerere se anexează un inventar sumar al bunurilor majorului, precum și, dacă este cazul, orice alte documente relevante pentru soluționarea cererii.

(3) La primirea cererii, notarul public fixează termen pentru soluționarea acesteia și o comunică, din oficiu, în copie, unei persoane din familia majorului, pentru ca aceasta să poată formula obiecțiuni. Majorul care solicită numirea asistentului poate solicita și citarea unei persoane cu care conviețuiește, chiar dacă aceasta nu îi este rudă. De asemenea, notarul public poate să accepte ca la soluționarea cererii să participe orice altă persoană interesată, dacă majorul care solicită numirea asistentului nu se împotrivesște.

Art. 138² - (1) Cererea se soluționează cu ascultarea majorului, în prezența persoanei care urmează a fi numită în calitate de asistent.

(2) Notarul public verifică dacă majorul înțelege semnificația cererii formulate și dacă acesta poate să-și exprime dorințele și preferințele.

Art. 138³ - (1) Soluționarea cererii se face prin încheiere motivată.

(2) În cuprinsul încheierii se vor arăta operațiunile efectuate pentru soluționarea cererii, documentele avute în vedere la soluționarea acesteia, precum și persoanele care au intervenit în cursul procedurii.

(3) Încheierea cuprinde datele de identificare ale majorului și ale asistentului, precum și durata pentru care a fost numit asistentul, care nu poate depăși 2 ani.

(4) Durata prevăzută la alin. (3) poate fi prelungită, urmând procedura prevăzută în prezenta secțiune.

Art. 138⁴ - (1) Încheierea se comunică majorului și asistentului acestuia. Încheierea, însoțită de copiile documentelor anexate cererii de numire a asistentului se comunică autorității tutelare, de către notarul public, cel mai târziu în ziua următoare încheierii procedurii.

(2) Numirea asistentului este înregistrată în Registrul național de evidență a măsurilor de asistență pentru încheierea actelor juridice, ținut în acest scop de Uniunea Națională a Notarilor Publici din România.

Art. 138⁵ - (1) Notarul public respinge cererea în următoarele situații:

a) există îndoieli serioase cu privire la înțelegerea, de către major, a semnificației cererii formulate;

b) există îndoieli serioase cu privire la posibilitatea exprimării, de către major, a dorințelor și preferințelor sale;

c) există elemente care dau naștere în mod serios temerii că majorul va suferi un prejudiciu prin numirea asistentului;

d) un membru al familiei majorului sau o altă persoană interesată formulează obiecțiuni cu privire la numirea asistentului;

e) asistentul nu îndeplinește condițiile prevăzute de lege pentru numirea sa.

(2) Dispozițiile art. 138⁴ alin. (1) rămân aplicabile.

(3) Împotriva încheierii de respingere a cererii, majorul sau cel indicat în cerere pentru a fi numit asistent poate formula contestație la instanța de tutelă în a cărei circumscripție teritorială își are domiciliul sau reședința majorul care a solicitat numirea asistentului, în termen de 30 de zile de la comunicarea încheierii de respingere.

(4) Contestația se soluționează prin încheiere, care nu este supusă niciunei căi de atac.

6. La alineatul (1) al articolului 164, după litera f) se introduce o nouă literă, lit. g), cu următorul cuprins:

„g) Registrul național de evidență a măsurilor de asistență pentru încheierea actelor juridice”.

Art. 10 Legea nr. 119/1996 din 16 octombrie 1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 339 din 18 mai 2012, cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La alineatul (3) al articolului 25, după litera b) se introduce o nouă literă, lit. c), cu următorul cuprins:

„c) dovada înștiințării tutorelui sub a cărei ocrotire se află despre formularea declarației de căsătorie, atunci când cu privire la viitorul soț a fost instituită consilierea judiciară sau tutela specială.”

2. La articolul 28, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul în care opoziția este formulată cu privire la căsătoria unei persoane care beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială, ofițerul de stare civilă sesizează de îndată instanța de tutelă, care va hotărî cu privire la temeinicia opoziției.”

Art. 11 La articolul 23 din Legea nr. 455/2001 privind semnătura electronică, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 316/2014, cu modificările și completările ulterioare, litera b) a alineatului (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) la decesul sau punerea sub tutelă specială a semnatarului;”.

Art. 12 Ordonanța Guvernului nr. 41/2003 privind dobândirea și schimbarea pe cale administrativă a numelor persoanelor fizice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68/2003, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 7, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Când cererea de schimbare a numelui minorului este făcută de către unul dintre părinți, este necesar acordul celuilalt părinte, dat în formă autentică. Acordul nu este necesar în cazul în care celălalt părinte este pus sub consiliere judiciară și nu poate exercita, potrivit legii, autoritatea părintească, este pus sub tutelă specială ori este declarat judecătorește dispărut sau decăzut din drepturile părintești.”.

2. La articolul 7, alineatul (4) se abrogă.

3. La articolul 7, alineatul (5) va avea următorul cuprins :

„(5) În cazul în care părinții copilului sunt decedați, necunoscuți, beneficiază de consiliere judiciară și nu pot exercita, potrivit legii, autoritatea părintească, beneficiază de tutelă specială, declarați judecătorește morți ori dispăruți sau decăzuți din drepturile părintești și nu a fost instituită tutela, în cazul în care copilul a fost declarat abandonat prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, precum și în cazul în care instanța judecătorească nu a hotărât încredințarea copilului unei familii sau unei persoane, în condițiile legii, cererea de schimbare a numelui minorului se face de către serviciul public specializat pentru protecția copilului din subordinea consiliului județean ori, după caz, a consiliului local, al sectorului municipiului București.”.

Art. 13 Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 18 mai 2011, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 13, alineatul (4) se abrogă.

2. La articolul 56, litera b) a alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„b) la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești de declarare a morții salariatului sau a angajatorului persoană fizică;”.

Art. 14 La articolul 60 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 159 din 5 martie 2014, cu modificările și completările ulterioare, litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

„a) copilul ai cărui părinți sunt decedați, necunoscuți, decăzuți din exercițiul drepturilor părintești sau cărora li s-a aplicat pedeapsa interzicerii drepturilor părintești, care beneficiază de consiliere judiciară dacă aceștia nu pot exercita, potrivit legii, autoritatea părintească, sau de tutelă specială, declarați judecătorește morți sau dispăruți, când nu a putut fi instituită tutela;”.

Art. 15 Articolul 12 din Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 739/2016, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

„Art. 12

Părintele minor care a împlinit 14 ani, precum și părintele major care beneficiază de consiliere judiciară sau de tutelă specială și nu se află în imposibilitatea de a-și manifesta voința din cauza lipsei discernământului își exprimă consimțământul asistat de către ocrotitorul său legal.”.

Art. 16 Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 719/2011, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 27, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Domiciliul persoanei care beneficiază de tutelă specială este la reprezentantul legal, afară de cazul în care instanța de tutelă dispune altfel.”.

2. La articolul 28, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În cazul minorului și al persoanei care beneficiază de tutelă specială, declarația pe propria răspundere prevăzută la alin. (1) lit. c) se dă și se semnează de către părintele sau, după caz, părinții care exercită autoritatea părintească sau de către reprezentanții lor legali.”.

Art. 17 Alineatul (2) al articolului 25 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 1 din 3 ianuarie 2008, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

„ (2) În cazul în care persoana cu handicap, indiferent de vârstă, este în imposibilitate totală sau parțială de a se îngriji de persoana sa ori de bunurile sale, aceasta beneficiază de protecție juridică sub forma curatelei, a consilierii judiciare sau a tutelei speciale ori a tutelei și de asistență juridică gratuită în condițiile art. 8¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, aprobată prin Legea nr. 193/2008, cu modificările și completările ulterioare.”.

Art. 18 Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, republicată în Monitorul oficial al României, Partea I nr. 486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

La articolul 296, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Când persoana vătămată este un minor sau **beneficiază de consiliere judiciară ori tutelă specială**, termenul de 3 luni curge de la data când **ocrotitorul sau reprezentantul său legal** a aflat despre săvârșirea faptei.”.

Art. 19 La articolul 29 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.80/2013 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 29 iunie 2013, cu modificările și completările ulterioare, litera e) a alineatului (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„e) adopție, ocrotirea minorilor, tutelă, curatelă, **consiliere judiciară, tutela specială, încuviințarea mandatului de ocrotire, asistența persoanelor cu tulburări psihice, precum și la exercitarea de către autoritatea tutelară a atribuțiilor ce îi revin;**”.

Art. 20 La articolul 9 din Legea nr. 136/2020, privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 884 din 28 septembrie 2020, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Când măsura carantinei sau a izolării a fost luată față de o persoană în a cărei ocrotire se află un minor, o persoană care **beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială**, o persoană careia i s-a instituit tutela sau curatela ori o persoană care, din cauza vârstei, bolii sau altei cauze, din orice alt motiv, rămâne fără supraveghere și îngrijire, părintele, ocrotitorul legal, personalul medical, reprezentantul direcției de sănătate publică sau orice altă persoană anunță serviciul public de asistență socială, în vederea monitorizării acestora și dacă se impune, în vederea luării măsurilor legale de ocrotire temporară pentru persoanele respective.”.

Capitolul IV Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 21 (1) Persoanele aflate la data intrării în vigoare a prezentei legi sub interdicție judecătorească vor fi supuse, în ceea ce privește starea și capacitatea lor și măsurile de ocrotire ce vor trebui luate, dispozițiilor Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum aceasta a fost modificată și completată prin prezenta lege.

(2) În acest scop, instanțele judecătorești, din oficiu sau la cerere, vor reexamina toate măsurile de punere sub interdicție judecătorească și, după caz, vor dispune:

a) înlocuirea acesteia cu una dintre măsurile de ocrotire prevăzute de Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu modificările și completările aduse prin prezenta lege;

b) ridicarea acesteia, dacă nu mai sunt îndeplinite condițiile prevăzute de Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu modificările și completările aduse prin prezenta lege pentru instituirea unei măsuri de ocrotire.

(3) Până la rămânerea definitivă a hotărârilor pronunțate potrivit alin. (2), cei aflați sub interdicție judecătorească se consideră, de plin drept, în ceea ce privește starea și capacitatea lor, ca fiind persoane cu privire la care a fost instituită tutela specială.

(4) În cazul prevăzut la alin. (2) lit. a), persoanele numite în funcția de tutore vor fi menținute de către instanța de tutelă în această calitate, cu excepția cazului în care, potrivit legii, nu mai pot îndeplini această funcție.

(5) Până la reexaminarea măsurii punerii sub interdicție judecătorească în condițiile alin. (2), persoanele care au fost numite tutore anterior intrării în vigoare a prezentei legi își exercită funcția în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum aceasta a fost modificată și completată prin prezenta lege.

Art. 22 (1) Judecarea cererilor având ca obiect punerea sub interdicție judecătorească aflate pe rolul instanțelor judecătorești la data intrării în vigoare a prezentei legi se reia, indiferent de stadiul procesual în care acestea se află, în condițiile și cu procedura stabilite de Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și de Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum acestea au fost modificate și completate prin prezenta lege.

(2) În cazul cererilor prevăzute la alin. (1) aflate în apel, hotărârile prin care acestea au fost soluționate în primă instanță se consideră desființate de plin drept, iar dosarele se transmit de îndată, din oficiu, pe cale administrativă, primei instanțe competente.

Art. 23 În cuprinsul actelor normative aplicabile la data intrării în vigoare a prezentei legi, referirile la măsura punerii sub interdicție judecătorească, respectiv la persoana pusă sub interdicție judecătorească, se consideră a fi făcute la măsura consilierii judiciare sau a tutelei speciale, respectiv la persoana care beneficiază de consiliere judiciară sau de tutelă specială.

Art. 24 Metodologia de evaluare medicală și psihologică va fi aprobată prin ordin comun al Ministrului Sănătății și al Ministrului Muncii și Solidarității Sociale, în termen de 90 de zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu consultarea Colegiului Psihologilor din România.

Art. 25 În vederea monitorizării punerii în aplicare a prezentei legi, Autoritatea pentru Protecția Persoanelor cu Dizabilități și Consiliul Superior al Magistraturii vor întocmi, la împlinirea unui termen de 3 ani de la intrarea sa în vigoare, rapoarte cuprinzând evaluarea impactului acesteia, precum și, dacă este cazul, propuneri de îmbunătățire a legislației în materie.

Art. 26 (1) În vederea asigurării punerii în aplicare a prezentei legi, Consiliul Superior al Magistraturii va include în programul de formare profesională continuă pentru anii 2022-2024 a judecătorilor și procurorilor activități în domeniul mijloacelor de ocrotire a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale.

(2) În același scop, Institutul Național al Magistraturii va organiza cu prioritate acțiuni de formare profesională continuă în domeniul prevăzut la alin. (1).

Art. 27 (1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 90 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu excepția dispozițiilor art. 24, care vor intra în vigoare în termen de 3 zile de la publicarea acesteia.

(2) Dispozițiile alin. (2) al art. 118 și ale alin. (3) al art. 170 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, astfel cum au fost modificate și completate prin prezenta lege, vor intra în vigoare la data care va fi prevăzută de legea specială privind reprezentantul personal.

Art. 28 (1) Articolele 211 și 229 alin. (3³) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 409 din 10 iunie 2011, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, orice alte dispoziții contrare, chiar dacă sunt prevăzute în legi speciale, se abrogă.

Art. 29 Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 15 iulie 2011, cu modificările ulterioare, precum și Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 10 aprilie 2015, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cu modificările și completările aduse acestor acte normative prin prezenta lege, se vor republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.